

XXXII TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 1Kn17 ,10-16)

Lugemine esimesest Kuningate raamatust:

Neil päevil läks prohvet Eeliija teele ja tuli Sareptasse. Kui ta linnavärava juurde jõudis, nägi ta seal üht lesknaist hagu korjamas. Ja Eeliija hüüdis teda ning ütles: "Too mulle kruusitäis vett, et ma saaksin kustutada oma janu!" Ning kui naine oli minemas, hüüdis ta teda veelkord ja lisas: "Võta ühes ka paluke leiba". Kuid naine vastas: "Nii tõesti kui Issand, sinu Jumal, elab, ei ole mul midagi muud kui vaid peotäis jahu vakas ja pisut õli kruusipõhjas. Vaata, ma olen korjanud mõned puutükid, nüüd lähen ja valmistan endale ja oma pojale toidupoolist, et me saaksime süüa enne kui sureme." Siis Eeliija ütles talle: "Ära karda. Mine ja tee nagu sa oled öelnud. Enne aga küpseta pisuke kakuke ja too see minule. Pärast valmista endale ja oma pojale. Sest nõnda ütleb Issand, Iisraeli Jumal: jahu ei lõpe vakast ja õli ei vähene kruusist, kuni päevani, mil Issand annab maale vihma". Ja lesknaine läks ja tegi nii nagu Eeliija oli öelnud. Ning temal, ta pojale ja Eelijal oli süüa paljudeks päevadeks. Jahu ei lõppenud vakast ega vähenenud õli kruusist, nii nagu Issand oli Eeliija suu läbi tõotanud. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps146 ,6-7. 8-9b. 9c-10)

R: Kiida, minu hing, Issandat.

Kes on loonud taeva ja maa, mere ja kõik, kes seal elavad.
Tema hoiab tõde igavesti.

Kes mõistab õiglast kohut neile, kellele tehakse liiga,
kes annab näljasele leiba ja päästab lahti kinniseotud.

R:

Kes avab pimedate silmad
ja tõstab sirgeks need, kes on küüru vajunud.

Kes kaitseb pagulasi,
aitab vaeslapsi ja lesknaisi.

R:

Issand armastab õigeid,
kuid öela ta juhib eksiteed.
Issand on kuningas igavesti,
Sinu Jumal, Siion, valitseb põlvest põlve.

R:

(Teine lugemine He9 ,24-28)

Lugemine kirjast heebrealastele:

Kristus ei läinud kätega tehtud pühamusse, mis oleks vaid tõelise pühapaiga võrdkuju, vaid taevasse endasse, et ilmuda Jumala palge ette meie eestkostjana. Kuid mitte ennast mitu korda ohverdama, nõnda nagu ülempreester läheb igal aastal kõige pühamasse paika võõra verrega. Muidu pidanuks Kristus maailma loomisest alates mitu korda kannatama. Aga nüüd on ta ilmunud maailmaajastu lõpul ainsamat korda, et ennast ohvriks tuues kaotada patt. Ja kui inimesele on määratud kord surra ja selle järel kohtu ees seista, nii sündis ka Kristusega, et ta tõi enda ohvriks ainsamal korral ja kandis ära paljude patud. Teist korda ei ilmu ta enam patu pärast, vaid et päästa need, kes teda ootavad. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mt 5,3)

Halleluuja. Õndsad on need, kes on vaesed Jumala ees,
sest nende päralt on taevariik. Halleluuja.

(Evangeelium Mk12 ,38-44 lüh. 41-44)
Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal õpetas Jeesus rahvast ja ütles: "Hoidke end kirjatundjate eest, kes tahavad käia pikkades kuubedes ja armastavad teretamisi turgudel, esimesi kohti sünagoogides ja ülemat paika söömaegadel - nende eest, kes neelavad ära lesknaiste kodud ja loevad silmakirjaks pikki palveid. Sest neile saab seda rängem karistus mõistetud."

Ja kui Jeesus ohviraha kirstu juures istus, jälgis ta seal, kuidas rahvas raha kirstu pani. Paljud rikkad tulid ja panid kristu palju raha. Siis aga tuli üks lesknaine ja pani sinna kaks leptonit, see on ühe veeringu. Aga Jeesus kutsus oma jüngrid enda juurde ja ütles neile: "Tõesti ma ütlen teile, see vaene lesknaine pani rohkem raha kirstu kui kõik teised, sest need panid, mis neil elamisest üle jäi, tema aga oma hädavajadusest, kõik mis tal oli - kogu oma elatise".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kui palju on kaks korda kaks? Milles küsimus, neli muidugi. Aga kui pühakiri, millest peame juhinduma, või kiriku juhtkond, kellele peame olema kuulekad, peaksid nõudma, et me usuksime: kaks korda kaks on viis... mida peaksime siis uskuma? Kas omaenda mõistust ja elukogemust, või institutsioone, mis vahendavad meile igavest õndsust?

Jumal, kes lõi maailma ühes kõigi vastuoludega hea ja kurja vahel, pidi ilmselt lähtuma hoopis teistsugusest matemaatikast kui see, mis on meile jõukohane. Kuid Jumal peaks sedagi teadma, et kui me ei saa enam usaldada oma mõistust, siis kaotame ka vastutusvõime.

Muidugi, vahel me ju ikka tahaksime uskuda, et kaks korda kaks on midagi muud kui neli, st. sooviksime, et ka seaduste konfliktid puhul oleks võimalik leida ideaalne, kompromissita lahendus. Kuid selle soovi meeletult läbisurumine toob kaasa veel hullemad konfliktid.
Me loeme...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, evangeeliumi lugedes torkab silma, et Jeesus ei väsi varisere hurjutamast ja nende pahategudele osutamast. Üks teema, mis seejuures eriti sageli üles kerkib, on nende suhe varandusse ja rahasse. Ka tänane evangeelium ei valmista meile selles suhtes pettumust.

Meile äsja ette loetud stseen leiab aset templi eesöues, kus seisid rahakirstud korjanduse tarbeks, sest peale ohvriloomade ja toiduainete sai ohverdada ka raha. Ohver tähendas küll osadust Jumalaga, kuid variserid ja saduserid olid rakendanud selle ka oma huvide vankri ette. Näiteks olid nad sisse viinud nn Korbaani eeskirja, mille kohaselt inimene, kes annetas oma vanemate ülalpidamiseks määratud raha templile, oli vaba kohusest oma vanemaid aidata - veelgi enam, ta koguni ei tohtinud seda teha. Nagu Jeesus ütles: "Kui osavasti te teete Jumala käsu tühjaks ja peate oma pärimust! Mooses ütles ju: "Austa oma isa ja oma ema!" ja "Kes isa või ema sajatab, peab surma surema!", teie aga ütlete: "Kui inimene ütleb isale või emale: "Mis sinul iganes oleks minu käest saada, on korbaan" - see tähendab: templile pühendatud ohvriand - siis ei lase teie teda enam midagi teha isa või ema heaks, muutes Jumala sõna kehtetuks oma pärimusega. Ja te teete palju niisugust." (Mk 7,8-13).

Lisaks sellele kasutas juutide ülemkiht Jumalale ohvri toomist oma võimuvõimudeks - selleks, et üksteisele ja muule rahvale demonstreerida, kui palju nad ohverdasid. Annetusest oli saanud vahend võimuvõitluses: kes rohkem raha kirstu

pani, näitas sellega oma mõjuvõimu teiste suhtes.

Aga see pole võibolla kõige huvitavam osa tänasest evangeeliumist. Huvitav on pigem lesk, kes heidab ohvrikirstu sõna otseses mõttes kõik, mis tal oli, kogu oma elatise. Jeesus näitas siin, et variseride eneste loogika järgi oleks pidanud tegelikult hoopis see lesk olema nüüd neist kõigist mõjuvõimsam, sest protsentuaalselt oma varanduse suhtes pani ta kirstu rohkem kui kõik ülejäänud kokku.

Ometi pole lese käitumine sugugi probleemitu. Kui Jeesus pidas korbaani eeskirja vanemate suhtes ebaõiglaseks, kas oleks tohtinud siis lesk iseennast sama ebaõiglaselt kohelda? Või kas oleks pidanud Jumal tundma rõõmu ohvrast, mille läbi inimene end - kui uskuda evangeeliumi sõnastust - otse näljasurmale määras? Pealegi jõudis tema raha ju lõpuks preestrite kätte, kes olid rikkad niigi.

Kahjuks võime meiegi, ja mitte harva, kohata inimesi, kes mõne sekti mõju alla sattudes muutuvad nii usklikteks, et annetavad ülemäära, ning söövad pärast toiteväärtuseta odavat toitu, kahjustades sellega nii omaenda - või mis veel hullem, oma laste - tervist. Mõnedel vagapiltidel kujutatakse lesknaist ohvrikirstu juures lapsega kätel. Kas peaksime niisuguseid inimesi siis eeskujudena järgima?

Kes teab, võibolla ei ohverdanudki lesk päris kõike, mis tal oli, ega surnud nälga; võibolla oli Jumalal mingi meile teadmata põhjus nii ekstreemset ohvrit vastu võtta, nagu see ka näiteks märtrisurma puhul sünnib. Ometi jääb arusaamatuks, miks ei küsinud lesknaine Jeesuselt - kes oli ju tol ajal juba tuntud õpetaja - kas nii suur ohver on üldse vajalik ja õige?

Armsad õed ja vennad, kellelegi meist ei meeldi ebamugavad küsimused, mille vastused on ootuspäraselt veel ebamugavamad. Kuid ebameeldivusest möödavaatamine osutub sageli veel ebameeldivamaks. Paljud Jeesuse vastused ja lahendused sündisid just seeläbi, et inimesed ei häbenenud küsida. Arvatavasti ei oleks Jeesus öelnud sõnagi Martale ja Maarjale, kui Marta poleks temalt küsinud, kas Jeesus ei hooli sellest, et tema õde kogu töö temale teha jätab (Lk 10,38-42). Samuti Kaanani naine, kes palus Jeesuselt oma tütre terveks tegemist, ja kuulis vastuseks: "Ei ole ilus võtta lastelt nende leiba ja anda koertele". Kui see naine poleks Jeesuse tegelikult eitavat vastust vaidlustanud, end kaitsnud ja öelnud: "Aga ka koeradki söövad nendest paladest, mis nende isandate laualt kukuvad," siis poleks Jeesus võibolla tema tüdruku terveks teinud ja paganaid oma kirikusse vastu võtma hakanud. (Mt 15,21-28)

Juba loodusteaduses kehtib põhimõte, et loodus ei vasta küsimustele, mida ei küsita. Nii on see sageli ka Jumala ees. Ka Temale peame julgema esitada kõik oma küsimused, ükskõik kui ebamugavad need on, et meil oleks mingitki lootust vastust saada. Aamen.